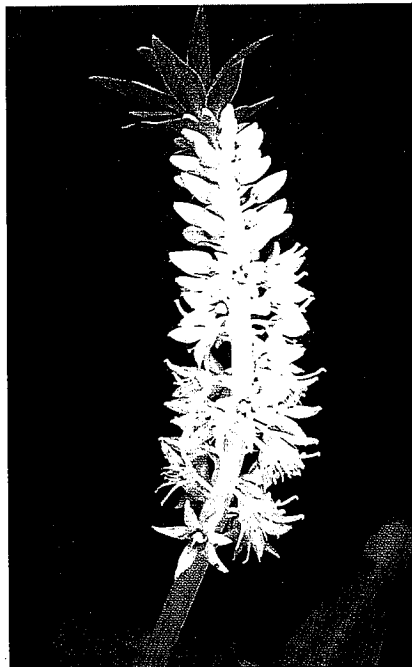

Eucomis

Bolgewas voor kas en kamer

Eucomis autumnnalis var autumnnalis

Groenpaars gekleurde, stervormige bloemen in een aar met paarse helmraden en bovenop de aar nog een toefje bladeren zo is dit bolgewas 'gekleed'. Iedere plantenliefhebber kent dit zomerbloeiende bolgewas wel: *Eucomis bicolor* of wel de ananasbloem. Het geslacht *Eucomis* omvat naast *Eucomis bicolor* andere interessante soorten.

Het geslacht *Eucomis* (familie der Hyacinthaceae) omvat vijftien soorten, die hun natuurlijke groeiomgeving hebben in tropisch en zuidelijk Afrika. Op één soort na zijn het allemaal zomergroeiers. Deze uitzondering is de wintergroeiende *E. regia*. De bladeren van de *Eucomis*soorten staan in een grondstandige of basale rozet en bezitten meestal een duidelijke middennerf. Bij enkele soorten zijn de bladeren aan de randen gegolfd en eindigen ze in een stompe punt. De bloeiwijze verschijnt nadat de bladeren zijn

uitgegroeid. De zomergroeiende soorten kennen een bloeiperiode, die begint medio juli. De stervormige bloemen staan in een aar, met bovenop de bloeiwijze bracteeën. De bloemkleur loopt uiteen van wit (*Eucomis zambesiaca*), groenpaars (*E. bicolor*) tot donkerpaars (*E. vandermerwei*).

Eucomis autumnnalis omvat drie ondersoorten, waarvan de meest bekende *autumnalis* is. Verder komt *clavata* nog wel eens tegen bij liefhebbers en in de diverse prijslijsten. De planten van dit soort bloeien met groenwitte tot witte bloemen. In vergelijking met *Eucomis bicolor* staan de bloemen wat verder van elkaar en oogt de bloeiwijze minder compact. De bloemen van *Eucomis autumnnalis ssp. autumnnalis* zijn wit van kleur met een groen hartje.

Een zuiver witte bloem is te zien bij *Eucomis zambesiaca*. In vergelijking met *E. autumnnalis ssp. autumnnalis*,

zijn de bladeren wat korter en smaller en zijn ze zeer sterk gegolfd. De bloemen zijn helemaal wit, ook het vruchtbeginsel. Bij *Eucomis autumnnalis* staan de bloemen wat verder van elkaar dan bij de andere soorten en zijn de bloemdekbladeren kleiner met name smaller. Hierdoor ziet de aar van *E. zambesiaca* er ietwat ielig uit.

Als je de *Eucomis*soorten op een rijtje zet, dan vallen er twee duidelijk op. Op de eerste plaats *E. vandermerwei* door zijn grootte van de bladeren en de bloeiwijze en door de kleuren van de bloemen.

Daarnaast springt *E. regia* in het oog; het is de enige wintergroeiër in dit geslacht van zomergroeiërs.

Eucomis vandermerwei vormt kleine planten; korte, smalle bladeren, die eindigen in een punt. De randen van de bladeren zijn sterk gegolfd. Verder is de bloeiwijze in vergelijking met andere soorten kort. Kenmerkend voor dit soort is de

Eucomis vandermerwei op natuurlijke groeiplaats

donkerpaarse tekening van het blad en de donkerpaarse bloemen. De bloemstengel heeft dezelfde donkere kleur als de bloemen. Helaas kom je dit soort zeer weinig in cultuur voor.

Het andere buitenbeentje is zoals gezegd *Eucomis regia*; de wintergroeier. Wat betreft kweken is het de moeilijkste *Eucomis* soort. De planten zijn gevoelig voor water. Het motto is eigenlijk de planten zo droog mogelijk kweken. In het groeiseizoen lukt dit wel, maar het gaat veelal mis aan het begin van het groeiseizoen. De bladeren en de wortels lopen net uit en er wordt een beetje water gegeven. We praten over november-december. Mede door het weer buiten, hoge luchtvochtigheid en een beperkte hoeveelheid licht, kan de grond lang nat blijven. Soms te lang. Blijft de grond te lang nat, dan kan dit leiden tot schimmelgroei, wat op zijn beurt leidt tot rottingsverschijnselen. Je ziet dan dat de bollen aan de onderzijde bij de wortels beginnen te rotten en het trekt spoedig door naar het groeipunt.

Iets over het kweken van de zomerbloeiende *Eucomisen*. Eigenlijk is alleen *Eucomis bicolor* geschikt om buiten als kuipplant te kweken. De andere soorten kunnen het beste binnen worden gekweekt. Binnen bloeien ze beter en makkelijker. Ook smetten de bloemen minder. De bollen eind april - begin mei geplant, nadat ze vanaf november droog zijn bewaard bij zo'n 9-15 graden Celsius. Potgrond verkrijgbaar bij het tuincentrum voldoet. Hoe warmer de bollen zijn bewaard, des te eerder zullen ze in het voorjaar uitlopen. De planten bloeien in het algemeen makkelijk. De bekende *Eucomis* soorten zijn niet gevoelig voor ziekten. Gedurende het groeiseizoen wordt de grond om de vier tot zes weken bijgemest. Begin november worden de bollen uit de grond gehaald, alle grond wordt verwijderd en wordt het eventueel

aanwezig blad eraf gesneden. Doe je dit niet, dan blijft het gewas groen. Daarnaast loop je ook de kans op rotten van de bol met name aan de onderzijde bij de wortels.

*Eucomis*soorten kunnen worden vermeerderd door zijbollen of door zaad. In Nederland gekweekte planten vormen zaad en de ervaring leert dat dit zaad makkelijk kiemt en jonge planten oplevert.

Een andere manier om *Eucomis*soorten te vermeerderen is door middel van het in parten snijden van de bol. Hierbij wordt een bol aan het begin van het groeiseizoen van neus naar bodem in meerdere parten gesneden. De hoofdknop wordt vernietigd. De parten worden na een paar dagen drogen in een potgrond/zandmengsel geplant. In het eerstvolgende groeiseizoen zullen zijknoppen uitlopen en bolletjes vormen en kunnen adventieve bollen worden gevormd. Door deze methode is mogelijk om van één bol zo'n 15-20 nakomelingen te verkrijgen. Het voordeel ten opzichte van zaad is, dat je bij deze kunstmatige vermeerderingstechniek eerder bloeibare bollen hebt. In een volgende aflevering van *Onder het Palmblad* zal uitgebreider worden ingegaan op parteren als vermeerderingsmethode voor bijzondere bolgewassen. Ingegaan zal worden op de inhoud van deze en andere kunstmatige vermeerderingstechniek en welke valkuilen en hobbels er zijn. Ook zal worden ingegaan op de verschillende ervaringen.

Tekst en foto's: Peter Knippels

Boven: *Eucomis bicolor*
Onder: *Eucomis zambesiaca*

